

Živé slová

Účelne a logicky žije len ten, kto využíva každý okamžik na prehĺbenie intelektu.

Čím bystrejší je náš um, čím väčšie je množstvo v nás spracovaných vedomostí, tým hlbšia je súdnosť človeka, tým jasnejší a vrúcnejší jeho pomer k vonkajšiemu svetu.

Milan Rastislav Štefánik

V čísle prinášame:

• Dôstojné oslavy MDŽ v hoteli Partizán na Jankovom vršku
vid' strana 2

• Každý zanechal odkaz
vid' strana 2

• Zo zasadnutia Spoločnosti slovenských velikánov
vid' strana 3

• Foto reportáž z minulo-ročných osláv Spoločnosti slovenských velikánov a slovanov
vid' strana 4-5

• Ondrochovská partička, folklór, hudba pesnička...
vid' strana 5-7

• Zamyslenie pre všetkých o pýche a pokore
vid' strana 6

• Vydarený 26. ročník Štúrovho a Dubčekovho rétorického Uhrovca
vid' strana 7

Na úvod bola pozvánka, potom skvelé tretnutie

Tú pozvánku stručne, ale krásnym, úprimným slovom napísal 40. pozvaným priateľom majiteľ a prevádzkovateľ horkého hotela Partizán na Jankovom vršku Jozef Škultéty. Presne obsahovala, aby v praxi realizovala, napísané. Slovom i srdcom v nej stálo:

„Milí priatelia, dámy a páni!

Čas a roky nám utekajú a s našim tzv. „časovým zaneprázdnením“ sme akosi pozabudli na svojich priateľov, s ktorými sme kedysi spolu družne žili, pomáhali sme si v časoch dobrých a zlých.

Život v tej dobe bol omnoho skromnejší, ale časom ho človek premenil na honbu za peniazmi, kariérou a nezmyselnými výzvami o tie najbežnejšie potreby človeka.

Pozabudli sme hlavne na dobro človeka, podať napríklad človeku pomocnú ruku v zlom čase, kedy ju veľmi potrebuje a niekedy aj dobré slovo spraví omnoho viac, než balík peňazí.

Priatelia, chýba mi osobné

stretnutie s Vami, ozajstnými priateľmi, bratmi a sestrou, ktoré som sa rozhodol napraviť.

S veľkou úctou a rešpektom som sa rozhodol dňa 5. júla 2023 o 13.00 hod. v Hoteli Partizán na Jankovom vršku usporiadať priateľské stretnutie s Vami, dobrými ľuďmi a priateľmi, kde si určite budeme mať čo povedať a znovu si pripomenúť staré dobré časy, keď sme materiálne nemali skoro nič, ale mali sme zdravý sedliacky rozum, ktorý nás v živote posúval vpred.

Podotýkam, že nič neoslavujeme, nenoste žiadne dary, prídte s dobrou náladou a o všetko sa postarajú naši zamestnanci.

Tešíme sa na Vás a pevne verím, že toto stretnutie sa sta-

ne výzvou na lepšie časy - náš priateľov a slovo „Ako sa máš“ nebude odpoveďou „Čo potrebuješ, ale záujmom aj o Tvoj životný príbeh.“

Za krásnej živej hudby v podaní jedného z priateľov, Ernesta Uhlára, zanikali v živých debatách príbehy, ktoré písali a píšú len ľudské životy. Príbehy jubilantov neskôr či skôr narodených. Skúsených i ambiciózných a dnes excellentne tvorivých. Ponúknutá bola v praktickej podobe aj jedna spoločná báseň. Nebola tam prečítaná. Ale odznievala v takmer každej živej debate, úsmevnom, milom rozhovore. Pod názvom:

Čas života

Rád pozerám sa na jedinečnosť krokov dieťaťa. Na ich oči, ktoré skrývajú šarm a vtip.

Spomínam, aj my sme takto roky chodili s myšlienkami na život,

na lásku a mysleli si, že máme na mnohé ten najpotrebnejší cit a správny tip.

Každý deň bol pre nás úchvatný a ten kto v ňom mal viac ako 50 tiež sa nám starcom zdal...

Vo svojich slovníkoch i myšlienkach nechceli sme poznať jeho závislosť, či žiaľ...

Aj sám som mal vtedy peňazí pramálo a bolo mi to fuk myslel som si pri tom – som múdry, mám šikovné ruky dospelých,

chýbala mi múdrosť skúsenosti i majstrovská zručnosť myšlienok, lebo to bol furt iba život detských myšlienok, poznania i rúk!

Srdce a oči, ale i noci snívania ako zvon – i ešte plnších zárazkov

A tak som ani netušil, že prídu chvíle sklamaní i súmrakov.

V ten deň krásnych príbehov sme sa každý s každým milo, empaticky bavili.

Kamaráti, priatelia sme roky po atmosfére takej snili a náplň našich priateľstiev úprimnosťou umocnili.

Aj preto sme v oáze ticha, pokoja, dobrej nálady **ľudské dobré medzi sebou láskavým slovom úprimným oživili.**

Spracoval Peter Hronček

Po zahraničných návštevách

Z priestorových dôvodov vám naše písané médium, Slovenskí velikáni, obšírnejší prinesie komentár z našich zahraničných návštev a ich poslania i výsledkov v budúcom čísle. Rovnako a pravidelne budú uverejňované zamyslenia na rôzne témy nášho života s cieľom odovzdávať náboženské poslanstvo ľuďom pre ľudské dobro na tejto Zemi.

Fr -

Zamyslenie:

Koho budeme voliť...

Predvolebná nula. A s nulou sa nám zvolebnieva. V rozhovore so známymi i neznámymi ľuďmi často dostávam otázku, v úvodzovkách - „A koho budeš voliť?“ Je to otázka plne oprávnená, pretože situácia v našej spoločnosti nie je práve najlepšia. Pretože očakávania a nádeje z volieb v roku 2020 sa nenaplnili. Tak vo vnútro - politickej, ale aj zahraničnej a ekonomickej oblasti. Mnoho politikov stratilo dôveru občanov, a preto je otázka, že koho budeme voliť oprávnená a veľmi aktuálna.

V súčasnej politickej diskusii, žiaľ prevládajú skôr osobné, nepriateľské vzťahy a animozity, a nie otázky, akým smerom by sa malo naše Slovensko uberať. V jednom z výskumov, ktorý sa v nedávnych dňoch uskutočnil, až 70 percent ľudí očakáva zmenu. Pod zmenou si predstavujú riešenia aktuálnych problémov v zdravotníctve, školstve a pochopiteľne aj zastavenie rastu cien, no a ďalší ekonomický rozvoj Slovenska.

Zmena je potrebná, ale ako zmena systémová, koncepcná,

vzájomne prepojená s reálnymi možnosťami a kvalifikovaným riadením. Pochopiteľne, odpovedať na otázku „Koho voliť?“ by si vyžadovalo poznať všetkých, ktorí sa o mandát usilujú. A tých je veľmi veľa. Máme niekoľko desiatok politických strán a ďalšie by chceli vyniknúť. A tak je oprávnená otázka, či sú za tým len osobné a skupinové záujmy rôznych lobistických skupín, alebo aj opravdivá snaha a záujem o rozvoj spoločnosti Slovenskej republiky.

(pokračovanie na 2. strane)

Autor zamyslenia: profesor Ivan Laluha.

Autor bol v rokoch 1990-1992 poslancom Federálneho zhromaždenia v Česko-Slovenskej republike, v rokoch 1992-1994 poslancom Národnej rady SR a predsedom zahraničného výboru.

Dôstojné oslavy MDŽ v hoteli Partizán na Jankovom Vríšku

Foto: Milan Trnavský | O príjemnú zábavu počas tohtoročných osláv MDŽ na Jankovom Vríšku, v tamojšom hoteli Partizán, sa vďaka kvalitnej žánrovej pestrosti starala skupina Jantár z Pohronskej Polhory. Konkrétne kapelník Miloš Noga, bas gitara – Jaro Berky, bicie – Radko Vlček a speváčka Marika Hrnčiariková.

„Bol tu marec 2023, na ktorého začiatku si každoročne pripomíname Medzinárodný deň žien. Ôsmy marec je pre nás všetkých symbolom vzdania úcty vám ženám a je potrebné, aby sme na tento sviatok nezabúdali“ povedal okrem iného v druhú tohtoročnú marcovú sobotu na oslavách MDŽ, prezident Spoločnosti slovenských veľikánov – JUDr. Jozef Škultéty

– v priestranstvách horského hotela Partizán na Jankovom Vríšku k pozvaným účastníckam spomínaných osláv. Veľmi rád sa pár slovami prihovril k ženám a vyjadril poďakovanie, ktoré si každá jedna zo žien zaslúži, **Zdôraznil, že organizátormi osláv sú toho roku už spomenutý hotel Partizán a Spoločnosť slovenských veľikánov (SSV).**

Keď vyzval svojho viceprezidenta pre oblasť Ľudovíta Štúra za SSV PhDr. Jozefa Mazára aby sa dotkol stručne aj histórie vzniku osláv MDŽ, ten okrem iného voľným slovom povedal aj toto:

„Práve vám, ženám, vďačíme za najväčšiu a najkrajšiu dar, ktorým je sám život. Vy ste základným kameňom našich rodín a vnášate do nich lásku a jedinečnú

domácu atmosféru. Skláňam sa v mene vedenia SSV pred vašou obetavosťou, ochotou, láskavosťou, ale i dobrou náladou, ktorou spríjemňujete každodenné chvíle nášho života.

Som rád, že vám, milé oslávenkyne tohtoročných osláv MDŽ, môžem aj takýmto spôsobom vzdať úctu a obdiv za všetko, čo vo svojom živote zvládnete. Mnohokrát ste pre nás všetkých inšpiráciou i motiváciou. Buďte aj naďalej pevným pilierom rodinného i spoločenského života v krásnom regióne tu v okolí Uhrovca, ale i na mnohých miestach nášho Slovenska, našej krásnej vlasti.

Pri príležitosti tohto krásneho sviatku mi dovoľte, aby som Vám v mene všetkých mužov, ako aj v mene svojom, zaželel predovšetkým pevne zdravie. Aby vás sprevádzalo čo najmenej problémov, chvíľ bolesti a smútku, ale aby pohoda, láska a porozumenie prevládali a sprevádzali vás na každom kroku.

Viem, že história vzniku osláv MDŽ je mnohým známa. Napriek tomu nezaškodí túto históriu zopakovať:

Demonštrácie žien na konci zimy, tradične v nedeľu, sa najskôr odohrávali v USA na podnet Socialistickej strany USA; veľké zhromaždenie za volebné právo žien sa konalo 8. marca 1908 v New Yorku.

Na prvej medzinárodnej ženskej konferencii Druhej internacionály v roku 1910 v Kodani presadila nemecká socialistka Clara Zetkinová medzinárodný sviatok, vtedy ešte bez určenia pevného dátumu.

Pred prvou svetovou vojnou vytýčili ženy predovšetkým tieto požiadavky:

volebné právo
osem hodinový pracovný čas
zlepšenie špeciálneho zákonodarstva V Rakúsku, Švajčiarsku, Nemecku sa prvý MDŽ konal už v roku 1911.

Po ženských nepokojoch a demonštráciách v Petrohrade bol roku 1917 pevne ustanovený 8. marec ako MDŽ.

Od roku 1975 je pripomínaný ako deň medzinárodnej solidarity žien za rovnoprávnosť, spravodlivosť, mier a rozvoj.

Prvý sviatok MDŽ v ČSR sa konal v roku 1921 a o rok neskôr nadobudol už masový charakter. Počas druhej svetovej vojny bol MDŽ zrušený, posledný sa konal v roku 1938. Po roku 1945 bol MDŽ znovu obnovený.

A celkom na záver?

Mnohi tvrdia, že dnes je svet zlý. **Vraj, najrychlejší recept ako zmeniť svetskú spoločnosť zla majú ženy – a to tak, že sa zmobilizujú za ľudské dobro na celom svete.“**

Koho budeme voliť...

(dokončenie z 1. strany)

Skúsme sa zamyslieť nad tým, aké hodnoty by sa mali v našom politickom a ekonomickom živote uplatňovať. A ak také hodnoty budeme nachádzať v činnosti doterajších politických združení či osobností, alebo rôznych hnutí, združeníach, je to východisko k tomu, aby sme ich preceňovali (prevetľovali, pomenovali). Sú to hodnoty demokracie, humanizmu a stability rozvoja Slovenskej republiky v spoločenstve európskych národov. A nie na poslednom mieste je to morálny profil jednotlivých osobností. Isteže, je to dosť náročná otázka, ale hľadajme odpovede aj v našich dejinách.

Slovensko malo rad významných osobností, ako bol Ľudovít Štúr, či Milan Rastislav Štefánik, Alexander Dubček a ďalší. K významným hodnotovým pólom, či rozmerom bol vývoj národa, štátu, predstava sociálne spravodlivej spoločnosti a vzájomná solidarita. Z našich súčasných diskusií sa ale úplne vytratil rok 1968 a osobnosť Alexandra Dubčeka, ktorý tieto hodnoty obsahoval. A. Dubček bol známy tým, že vnášal do politiky ľudskosť a chápal politiku ako službu občanovi, a nie ako prostrie-

dok, ako si prostredníctvom politiky sebe polepšiť a presadzovať záujmy rôznych, hospodárskych a nie práve najdôveryhodnejších skupín či osôb.

Pochopiteľne existuje aj množstvo problémov, s ktorými sa stretáva náš politický systém v začiatku existencie Slovenskej republiky. Domnievam sa, že bolo by potrebné vrátiť sa k systému, aby Slovensko bolo rozdelené do volebných obvodov, aby volič a ten, ktorý by ich mal zastupovať boli v blízkom osobnom kontakte, aby poslanec cítil zodpovednosť a kontrolu zo strany tej skupiny voličov, ktorú zastupuje. Spomínam si v tejto súvislosti na krátke obdobie po roku 1989, keď som mal svoj volebný obvod na Záhorí a pravidelný styk s voličmi, ktorých som zastupoval a veľmi sa mi to osvedčilo. Keď sa potom zo Slovenskej republiky stal jeden volebný obvod, začali dominovať len ústredia politických strán, ktoré podľa svojich záujmov z centra určovali zloženie svojich kandidátov na poslanecké miesta.

Dôsledok bol napríklad ten, že prevahu tam mali potom osoby z Bratislavy a okolia. Pri našom rozhodovaní, koho budeme voliť

, by pri tom mali rozhodovať programové hodnoty toho ktorého zoskupenia, politická skúsenosť a morálny profil tých, ktorých chceme voliť a ktorých samozrejme poznáme. Každé voľby sú istým rizikom, ale snažme sa predchádzať tomuto riziku alebo znížiť ho.

Ak pozorujeme súčasnú diskusiu, tá sa, žiaľ, netočí okolo programových otázok, ale najmä okolo toho, kto s kým bude resp. má vytvárať koalíciu, s kým nemá a nemôže či nesmie spolupracovať, prípadne sa vybavujú staré účty v politike doteraz pôsobiacich. Ale Slovensko potrebuje nie len národu – hospodárske fungovanie v našej krajine značne zlepšiť, rovnako ako „ozdraviť“, potrebuje ozdraviť svoj zákonodarný zbor, zvýšiť náročnosť na jeho odbornosť a morálne princípy. A nedajme sa pomýliť v predvolebnom období! Totiž nie je vylúčené, že sa objavia aj rôzne, ako sa hovorí „makačonky“, ktoré môžu ovplyvniť, zmiast, napr. nerozhodnutých voličov. Budme preto opatrní a vierohodnosť takých „atómoviek“ si treba pozorne overiť, resp. svoj volebný postoj nestavajme na nereálnych či škodlivých sľuboch a zavádzkach neodborníkmi.

Každý zanechal odkaz...

Každý z trojice slovenských veľikánov – (Štúr, Štefánik, Dubček) zanechal neformálne odkazy pre našu vlasť!

Téma stále výsostne aktuálna.

Neviem, kto ako pozná dejiny našich slovenských veľikánov Ľudovíta Štúra, Milana Rastislava Štefánika či Alexandra (pokračovanie na 3. strane)

„Dejiny? To sú aj návraty k dedovizni. Snažíme sa nielen o to, aby pekné zvyky našich rodičov, starých rodičov neupadli do zabudnutia, ale aj o malé zastavenie v dňoch bežných i sviatočných. Snažíme sa prinášať úprimný smiech, spev, prostredníctvom folklórnych skupín, lebo starosti a smútku máme dnes viac ako dost“ povedala jedna z viacerých členiek folklórnej skupiny Bukovec, ktorá tiež obohatila VI. ročník dňa Spoločnosti slovenských veľikánov na Jankovom Vríšku 29. augusta 2022, odkiaľ prinášame práve v tomto čísle fotoreportáž na dvojstrane 4-5.

Foto: archív SV | Text pod úvodné foto článku je z dôvodu dôležitosti obsahu článku uvedený obširne v tejto písomnej informácii.

Zo zasadnutia Spoločnosti slovenských velikánov

V sobotu 1. júla toho roku bolo na Jankovom Vršku, nad Uhrovcom, riadne zasadnutie Spoločnosti slovenských velikánov. Prítomní na ňom analyzovali ostatnú činnosť tak na úseku zahraničnej ako i domácej spolupráce tohto občianskeho združenia, ktoré sa zaoberá a propaguje hlavne ľudské dobro v oblasti šírenia stálych odkazov, ľudského dobra a pozitívnych postojov k životom druhých. Používa pri tom šírenie odkazov známych slovenských velikánov Ľudovíta Štúra, Milana Rastislava Štefánika a Alexandra Dubčeka tak na území Slovenskej republiky ako aj v zahraničí.

Aj ostatné činnosti sveta ukazujú, prečo je potrebné ľudské dobro šíriť svetom. Na rokovaní odznelo, že tak v oblasti školskej politiky ako i bežného života nie len slovenskej pospolitosti je dnes viac ako naliehavé a potrebné šíriť svetom záujem spomenu-

tých odkazov. Preto Spoločnosť slovenských velikánov venovala na rokovaní podstatnú časť analýzy a diskusie otázkam prípravy v poradí už VII. ročníka Dňa slovenských velikánov a Slovanov na Jankovom Vršku, ktorý sa bude konať už tradične 29. augusta toho roku so začiatkom o 13.00 hodine a začne kladením vencov v Deň tohoročných osláv Slovenského národného povstania. Kladením vencov k Pamätníku SNP, k tamojšej Mohyle.

Hlavne v poradí 9. číslo štvrtročníka písaných novín Slovenskí velikáni prinesie obsiahlejšie informácie o celkovom programe spomenutých osláv, počas ktorých vystúpia viaceré slovenské folklórne súbory. Nevynímajúc napríklad ani známou Uľančanku (na ilustračnej fotografii k tomuto príspevku), folklórny súbor vedený mladým folklórnym zanietencom Antonom

Zrebným. Tento súbor založili v roku 2019 a dnes v ňom zvyšuje svoju majstrovskú kvalitu v oblasti folklórnych odkazov pravidelne 17 stálych členov.

Toho roku sa im okrem hrdosti na šírení prostredníctvom odkazov národnej slovenskej kultúry a otcovských obyčajov podarilo nahráť ich prvý album vrátane videoklipu. Ich repertoár je dosť pestrý (cca 80 piesní). Ako sme sa od vedúceho súboru Antona Zrebného dozvedeli, v najbližšom čase by chceli nahráť aj ďalšie CD. Na ilustračnej fotografii uverejnenej k tomuto informatívnemu článku sú v hornom rade zľava do prava členky súboru: Jarka Raslavská, Alenka Červenková, Veronika Fialová, Jarka Grúberová, Monika Csicsmanová, Katka Chovancová, Helenka Hlasicová, Mária Šranková, Jarka Pekarovičová, Helenka Laurová, Elenka Kosibová. V dolnom rade pred fotoobjektív

zapózovali takto: Marek Vacho, Mirko Tercha, Lubomír Németh, Anton Zrebný, Stanko Kosiba a Jožko Pekarovič.

Táto fotografia vrátane CD je dnes súčasťou rozrastajúceho sa bohatého archívu folklórnych súborov, ktoré v rámci programu na Dňoch slovenských velikánov na Jankovom vršku vystúpili. Pestrý repertoár chce rozšíriť nielen Uľančanka, ale napríklad aj Ondrochovská partička, o ktorej širšie píše v súvislosti s jej vznikom a aktivitami 9. číslo štvrtročníka Slovenskí velikáni. Súbor vedie Alena Banášová, ktorá sa podelila o vznik spomínanej folklórnej skupiny a činnosti tiež nedávno v rozhovore pre tvoriacu sa históriu folklórnych súborov, ale i šírenie ľudského dobra prostredníctvom aj aktivít Spoločnosti slovenských velikánov. Okrem iného zopakovala to, čo pred stáročiami povedal už

Ľudovít Štúr: „... ale človek nevychováva len preto, aby len žil, ale hlavne preto, aby niečo pre svojich, pre obec svoju, pre svoj národ dobré vykonal, aby sa im stal užitočným. On sám si je len druhým, lebo to prvé je vyššie a vznešenejšie nad jednotlivca.“

Krásne, vznešene, úprimne to vyriekla už do telefónu autorovi príspevku, ktorý prinesie spomenuté 9. číslo štvrtročníka Slovenských velikánov v čase veľmi potrebnom.

V historických análoch Spoločnosti slovenských velikánov, má dominantné miesto kronika živých odoziev bohatých medzinárodných výstav dlhoročne organizovaná výstava Alexander Dubček – národovec, humanista, Európan!

Rovnako viac prinesie zo svojho 1. zasadnutia v júli toho roku 9. číslo štvrtročníka Slovenskí velikáni, ktorí píšú šírením ľudského dobra svetom ľudia žijúci na tejto planéte Zem aj dnes. Existuje ich mnoho, len si ich je potrebné všimnúť a propagovať ich viac ako napríklad vojny šírené svetom už po tej II. svetovej. Vyváženosť zdravého života každého človeka v dnešnej prírode si to aj na pokyn volajúcej prírody, ktorá nerozpráva ľudskou rečou v žiadnom jazyku, ale po zdraví volá naliehavo – vyžaduje!

Rozmýšľame aj nad takým volaním v súčasnosti? Alebo sa chceme klamať či len klamať druhých neplnenými sľubami? Budeme aj nad takými skutočnosťami k sebe úprimní?... Uvážlivo rozmýšľame o skutočnej potrebe šírenia ľudského dobra v širokom merítke tohto sveta?... Alebo o všetkom rozhoduje iba mamona výšky peňazí šírená dnešným svetom?

Pavol Ramza

(dokončenie z 2. strany)

Dubčeka, ale nemusí to byť ani veľký znalec dejín významných osobností, aby dokázal v bežnom civilizovanom svete upozorniť na dejinný význam každého v titulku článku spomenutého.

Predseda len, to musíme priznať, Spoločnosť slovenských velikánov so sídlom v Uhrovci, presnejšie na Jankovom Vršku nad Uhrovcom má dokonalé informácie nie len o juhozápadnom cípe Strážovského pohoria v nadmorskej výške 533 m – v blízkosti už spomenutej obce Uhrovec, ktorá je rodiskom Ľudovíta Štúra a Alexandra Dubčeka.

Región Strážovských vrchov je charakteristický krásnou scenériou. Počas bojov Slovenského národného povstania sa práve na tomto mieste písala história protifašistického odboja tohto regiónu a tak ani neprekvapuje, že na počesť padlých partizánov a vojakov je na Jankovom Vršku po-

stavená mohyla a nachádzajú sa tu pôvodné partizánske bunkre, v ktorých je vystavená expozícia zbraní a dochovaných predmetov po hrdinoch z partizánskej brigády Jána Žižku, ktorá v týchto miestach pôsobila.

Okolie veľmi dôverne, vrátane histórie pozná napríklad aj ambasádor Spoločnosti slovenských velikánov, prvý olympij-

ský víťaz zo Slovenska, populárny pästiar Ján Zachara.

Mimochodom, aj z iných pohľadov veľmi vhodné miesto pre školy v prírode či školské vzdelávacie akadémie. A v nich hodno smelo vážne a argumentačne v neďalekých múzeách Uhrovca analyzovať mnohé zo života a odkazov Ľ. Štúra či A. Dubčeka.

Rovnako sa dá v týchto priestranstvách, v oáze ticha, ale i ďalších historických budov skloňovať život a dielo Milana Rastislava Štefánika, jednej z najvýznamnejších a najvýraznejších osobností novodobých slovenských dejín. Jeho meno sa tradične spája so vznikom Československej republiky koncom roka 1918.

Štefánikovi predčasná tragic-

Dá sa to tvrdiť i na základe udalostí z decembri 1915, kedy Štefánik sprostredkoval audienciu T. G. Masaryka u francúzskeho premiéra Aristida Brianda. M. R. Štefánik mal zásadný podiel aj na kreovaní Československej národnej rady v Paríži vo februári 1916 či na presadení myšlienky spoločného štátu medzi krajanmi v Rusku.

Prečo to píšeme práve teraz?

Každý zanechal odkaz...

ká smrť zabránila v zapojení sa tohto velikána do povojnového mierového života v podmienkach demokratického spoločného štátu. Aj toto sa dozvedáme z literatúry od fundovaných historikov, ktorí nie pri jednej príležitosti zdôrazňujú, že práve M. R. Štefánik posunul myšlienku československého štátu do najvyššej úrovne európskej politiky.

Spravidla ide o obdobie analytických hodnotení, úvah, zamyslení, ale i prijímaní náročnejších predsavzatí. O Štefánikovi je všeobecne známe, že bol mnohorozmerná osobnosť – zomrel síce vo veku nedožitých 39 rokov, ale stihol zanechať viditeľnú stopu vo vede, armáde i v politike. Pochádzal z mnohopočetnej chu-

dobnej slovenskej rodiny a, vraj, fyzickou silou nevynikal, no v spomenutých oblastiach sa dokázal presadiť na európskej úrovni. Nemohol by to dokázať bez nadania, trpezlivosti, systematickej práce či cieľavedomosti. Tieto svoje vlastnosti dokázal využiť aj v zápase za politické ideály, ktoré zdieľal s ostatnými príslušníkmi československého zahraničného odboja.

Do diania sa snažil vstúpiť aktívne a kompetentne, s dávkou zdravého sebavedomia, čím vzbudzoval vo svojom okolí rešpekt. To všetko spolu vytvorilo špecifický súbor daností, ktoré boli Štefánikovým receptom na úspech. Hlavne historici, pedagógovia a vedeckí pracovníci tvrdia, že práve M. R. Štefánik môže dnes inšpirovať tak pri každodennej práci, ako aj pri dôležitých rozhodnutiach z viacerých vážnych sfér našich súčasných životov.

Peter Ondavský

**Spoločnosť
Slovenských
Velikánov**

VI. ROČNÍK DŇA SLOVENSKÝCH VELIKÁNOV A SLOVANOV
29. AUGUSTA 2022 Uhrovec - Jankov Vršok

Spoločnosť Slovenských Velikánov

Ondrochovská partička, folklór, hudba pesnička...

Prvé stretnutia bývajú rôzne. To moje z detských rokov bolo na Jankovom Vŕšku, na historickom území, kde sme k tamjšej Mohyle hrdinov Slovenského národného povstania a hrdinov II. svetovej vojny chodili skladať pioniersky sľub.

Taká bola doba, kedy naši otcovia a dedovia chceli, aby ich potomkovia vedeli, prečo je potrebné vážiť si mier, byť hrdí na odkazy svojich predchodcov, spoznávať, učiť sa v dejinách svojej histórii, poznať ju čo najlepšie z rôznych uhlov pohľadu. Svojou prácou, statočnosťou, vlastným srdcom a láskou k domovine nám odovzdávali skúsenosti s podčiarknutým prívlastkom – nezabúdať na minulosť, žiť vďaka poctivej práci v prítomnosti a dôsledne, múdro formovať budúcnosť.

Po rokoch možno aj ďalší prídu na Jankov Vŕšok znova. S obsa-

hom ľudových piesní, krásnych tónov slovenských heligonkárov či iných ľudových hudobných nástrojov.

Keď ma z novín Slovenskí velikáni oslovili, aby som napísala niekoľko riadkov, čo pre mňa znamená folklór a ľudová hudba, bola som rada, že som už mala možnosť poznať krásne a nenahraditeľné aktivity Spoločnosti slovenských velikánov vďaka 29. augustu, kedy táto spoločenská organizácia pozitívne prispieva k návratom do dávnej minulosti, na ktorú my, Slováci, by sme zabúdať nemali. Pracovitosť, ľudské dobro, starostlivosť o rodiny tu má svoju bohatú históriu. Aj svojich hrdinov Slovenského národného povstania a II. svetovej vojny.

Ako sa im odvdáčiť? Im všetkým, ktorí si vážili, ctili a milovali dedovizeň, úrodnosť svojej

rodnej hrudy. Nuž, aj peknu piesňou či melódiami, ktoré majú svoje korene v dávnej minulosti. Aj preto nám reč našich srdiečok umožnila vznik Ondrochovskej partičky, hudobno - speváckej kultúrnej, ktorá ponúka širokú škálu z histórie slovenskej pesničky.

Náš súbor vznikol v roku 2020. A keďže Ľudovít Štúr nám už pred vyše 200 rokmi nechal krásny odkaz: „... ale človek nevychováva len preto, aby len žil, ale hlavne preto, aby niečo pre svojich, pre obec svoju, pre svoj národ dobré vykonal, aby sa im stal užitočným. On sám si je len druhým, lebo to prvé je vyššie a vznešenejšie nad jednotlivca“ a my máme v našej obci okrese Nové Zámky, konkrétne v Lipovej, časti Ondrucho-

ka zakladateľa nášho súboru,

(pokračovanie na 7. strane)

Foto: archív SSV Z tohto miesta vie byť prednášaná náboženská kázeň kňazom Martinom Šípkom (na snímke) bohoslužobnému zhromaždeniu s cieľom odovzdať náboženské poslanstvo pre ľudské dobro na tejto Zemi.

Zamyslenie pre všetkých o pýche a pokore

Keď počujem hovoriť o pýche a pokore spomeniem si na známy biblický verš z 1. listu Petra z 5. kapitoly: „*Boh sa pyšným protiví, ale pokorným dáva milosť.*” Podobné výzvy k pokore a varovania pred pýchou sa nachádzajú v Biblii na viacerých miestach.

Tu si uvedomme, že výzva k pokore je Boží príkaz. Možno si niekto myslí, že sú ľudia, ktorí sú jednoducho pokorní, sú takí.. A sú ľudia, ktorí pokorní nevedia byť. Ale to nie je pravda. Pokora nie je ľudská vlastnosť, ktorú niekto má a iný nemá. Pán Boh prikázal, aby sme boli pokorní a my sa jej máme učiť. Ved' k pokore vyzýval, ale aj ju sám žil a tak dal nám príklad ako byť pokornými aj samotný Pán Ježiš Kristus, ktorý povedal: „*Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som krotký a pokorný v srdci, a nájdete si odpočinutie duše; lebo moje jarmo je lahodné a moje bremeno ľahké!*“ Mt 11,29-30

Keď sa chceme zamýšľať nad pýchou a pokorou tak sa musíme najskôr pýtať: čo je to pokora? Pokora alebo pýcha je postoj srdca. Niekedy je to na človeku očividné či je pokorný alebo pyšný. Ale najlepšie to, aký sme o nás prezradí naše srdce, do ktorého vidí Pán Boh a my sami. Lebo navonok sa človek môže tváriť všelijako aj pokorne, ale môže to byť len naoko pre

ľudí. Ale pravdu o sebe nosí človek vo svojom srdci. My všetci však máme sklony k pýche. Je to dôsledok dedičného hriechu. Príbeh z prvých kapitol Biblie o hriešnom páde v raji hovorí práve o tom. Had pokušiteľ sľubuje Eve, že ak neposlúchne Boží zákaz a vezme si zo zakázaného stromu, nestane sa jej a Adamovi nič zlého, naopak, že sa im vraj otvoria oči a budú ako Boh. Prví ľudia podľahli, prekročili hranice, za ktoré nemali dovolené ísť a skončilo sa to tragicky: Namiesto toho, aby sa stali bohmi, boli vyhnaní z raja. V rozličných nespočetných obmenách sa vzbura podobná tej Evinej a Adamovej opakuje znova a znova. Aj my často hovoríme: ja to viem najlepšie, ja mám pravdu, ja som lepší ako tí druhí. Ja, ja, ja...

Slovo pokora vyvoláva rozličné predstavy, z ktorých nie všetky sú správne. Keď sa dnes hovorí o pokore, berieme ju ako slabosť. Byť pokorný, znamená v našich ľudských predstavách, byť ticho, prispôbiť sa, nepovedať si svoj názor, alebo nebojovať za svoje túžby. Mylne si predstavujeme pokorného človeka ako utiahnutého introverta, ktorého iní využívajú a ktorý nič nevie. A zase človeka, ktorý je pyšný, berieme ako úspešného a príkladného. Takýto človek hovorí, že všetko zvládne sám. To čo som dokázal, čo som si zabezpečil je len moje dielo.

Odmieťa pomoc a vystačí si so svojimi schopnosťami, nepotrebuje nikoho a nič, ani Záchranca, Pána Ježiša Krista.

Mnohí ľudia hlavne v dnešnej dobe akoby sa báli byť pokorní. Pokora však nie je podriadenosť voči ľuďom, ale voči Pánu Bohu. Pri pokore voči Bohu ide o to, aby človek pravdivo videl a uznal svoje postavenie, svoj status a aby neprekračoval hranice, ktoré stanovil Stvoriteľ. Pokorný človek počíta vo svojom srdci s Božou pomocou. Uvedomuje si, že je odkázaný na Pána Boha a na Jeho milosť. Nespolieha sa len na svoje schopnosti, ale vie požiadať o pomoc aj iných. Nie je utiahnutý, ale niekedy je radšej ticho, než aby niekomu zbytočne ublížil nepremyslenými slovami, alebo skutkami. Pokorný človek vie robiť aj kompromisy, lebo vie, že aj iní ľudia sú milované Božie deti.

K pokore pred Pánom Bohom, teda patrí, okrem iného: uznať svoju plnú závislosť od Pána Boha. My sme od Pána Boha závislí, či si to uvedomujeme alebo nie. On ako Stvoriteľ je pôvodcom vesmíru, Zeme, prírody, človeka. Aj to, čo robíme zo svojho rozumu a svojich síl a šikovnosti, robíme z Božích predpokladov. Jeden praktický dôsledok toho má byť: nechváliť sa, nebyť pyšný v srdci, ale vzdať za to chválu Pánu Bohu. Máme na to krásne vyjadrené

v starozmluvnej knihe Žalmov, napríklad slová: „Nie nám, ó Hospodine, nie nám, ale menu svojmu daj česť pre svoju milosť a vernosť!“ Alebo slová ďakovného Žalmu 103: „*Dobroreč, duša moja, Hospodinovi a celé moje vnútro Jeho svätému menu! Dobroreč, duša moja, Hospodinovi a nezabúdaj na žiadne Jeho dobrodenia! On odpúšťa ti všetky tvoje viny. On uzdravuje všetky tvoje choroby. Život ti vykupuje z hrobu, venčí ťa milosťou a milosrdenstvom. Život ti sýti dobrými vecami, mladosť tvoja sa obnovuje ako orol.*“ Pyšný človek na toto zabúda, alebo to popiera a vychvaľuje sa.

K pokore pred Pánom Bohom sme teda volaní z rozličných situácií. Z pýchy a namyslenosti, keď preceňujeme svoje schopnosti, možnosti, výkony. K pokore sme volaní, keď zásluhy za dobré, pozitívne veci vo svojom živote pripisujeme sebe, keď sa pred sebou a pred druhými vychvaľujeme. K pokore sme volaní z protestov proti Pánu Bohu, keď reptáme proti svojmu životnému údeleniu, ktorý sa nám nedarí obrátiť k lepšiemu ani po veľkom úsilí. K pokore sme volaní z farizejskej samospravodlivosti, keď sa nás zmocní náboženská pýcha za našu údajnú zbožnosť a dobré skutky a keď si namýšľame, že hriech zvládneme vlastnými silami. Všetky tieto postoje znamenajú, že pozeráme na seba, na

svoju situáciu akoby cez „ružové okuliare“.

Pokora znamená prejsť od týchto osudných sebaklamov k správne pohľadu na skutočnosť takú, aká je, a k postojom, ktoré zodpovedajú tejto realite. A tu by nám mohli pomôcť svedectvá niektorých biblických postáv. Pokorný bol Izaiáš, ktorý povedal: „*Beda mi, zahyniem, lebo som človek nečistých perí a bývam uprostred ľudu nečistých perí...*“ Pokorný bol Peter, keď Pánu Ježišovi povedal: „*Odíd odo mňa, Pane, lebo som hriešny človek.*“

Pokorný bol publikán v podobstve, ktorý povedal: „Bože, buď milostivý mne hriešnemu“. Pokorný bol Dávid, ktorý Pánu Bohu vyznal: „Tebe samému som zhrešil“.

A na záver sa skúsme každý zamyslieť nad tým, ako je to s nami? Aký je postoj toho môjho srdca? Dokážem byť pokorným, alebo nechávam víťaziť vo svojom živote pýchu? Aj o živote každého jedného z nás platia slová Pána Ježiša, ktoré obsahujú aj vážne varovanie ale aj veľké zasľúbenie: „*Každý, kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponízuje, bude povýšený.*“ L18,14

Martin Šípka

Vydarený 26. ročník Štúrovho a Dubčekovho rétorického Uhrovca

Keď sme dňa 10. mája toho roku prechádzali rodiskom Ľudovíta Štúra a Alexandra Dubčeka, aby sme sa osobne dotkli a zacítili ako vonia a rozvíja sa, skvalitňuje či znova v praxi formuje zvyšovanie svojej kvality ďalší, v poradí už 26. ročník Štúrovho a Dubčekovho rétorického Uhrovca v tamjšom Dome kultúry, v myslí sa nám odvíjal film živých odkazov tak kodifikátora spisovnej slovenčiny Ľudovíta Štúra ako i citátov a myšlienok Alexandra Dubčeka z jeho plodného života pre svoj národ, dobro človeka vôbec.

Nenásilne nám rezonovali rozhovory na podobné témy z viacerých škôl, ktoré neformálne navštevujeme počas roka či už na východnom, strednom, alebo západnom Slovensku, ba príležitostne občas i v zahraničí. Bližším i vzdialenejším zahraničím.

Pred očami a nám objavoval napríklad citát Alexandra Dubčeka: „Myslieť na vzdelanie znamená myslieť na budúcnosť“, alebo Štúrom v jeho rodnej reči vyslovené jeho rétorikou: „Osveta a vzdelanosť by len mŕtva bola, keby sa len v knihách držala a tam ako poklady, ktoré nikto neužíva a ktorých blesku sa len jedni tešia, sa skrývala. Jej povolanie je nielen hlavy napínať, ale aj umy osvecovať.“

A do toho nám prebleskne okrem iných napríklad aj fotografia žiačky 4. ročníka Základnej školy v Bánovciach nad Bebravou Tamariky Mócikovej ako sa vie tešiť z diplomu za 3. miesto na okresnom kole Štúrovho a Dubčekovho rétorického Uhrovca (viď úvodné foto), lebo zistila, že myslieť a víťaziť nad sebou je krásne.

Nuž a práve takých krásnych, cenných a múdrych víťazstiev zažili stovky detí, ktoré sa doteraz zúčastnili spomínanej súťaže. Či už na okresných, alebo doterajších krajských kolách.

„Táto súťaž, z ktorej víťazi postupujú na celoštátne podujatie: **Štúrov Zvolen**, existuje na krajskej úrovni aj s tou dnešnou 26 rokov. Len v rokoch 2020 a 2021 jej dal chorobný COVID pauzu. S myšlienkou usporadúvať toto podujatie prišli bývalý starosta obce Uhrovec **Tibor Ševčík** a vtedajší riaditeľ **Gymnázia Janka Jesenského v Bánovciach nad Bebravou** **Mgr. Vladimír Hudák**.

Dnes sú tu znova deti, znova pedagógovia i obdivovatelia, či spoluorganizátori, ktorí pokračujú v tejto krásnej tradícii. Čo môže tešiť zvlášť, nechýbajú medzi nimi ani podaktorí rodičia. Z organizátorov mám na myslí **Regionálny úrad školskej správy v Trenčíne**, **Strednú odbornú školu strojnícku v Bánovciach nad Bebravou**, ktorá sa tejto úlohy zhostuje po prvý raz, teda premiérov, mesto **Bánovce nad Bebravou** v spolupráci s obcou **Uhrovec**, ale aj **Trenčianskym osvetovým strediskom**, **Spoločnosťou slovenských veľikánov** so sídlom na **Jankovom vršku nad obcou Uhrovec** a **Mestským kultúrnym strediskom s. r. o. v Bánovciach nad Bebravou** – povedala pre internetový magazín **Spoločnosti slovenských veľikánov** a štvrt'ročník novín **Slovenskí veľikáni** **PhDr., PaedDr. Rudolfa Novotná**, ktorá bola pri kormidle organizačného výboru tejto súťaže plných 16 rokov.

Od starostky obce **Ing. Zuzany Mačekovej** sme sa dávnejšie a pri inej príležitosti dozvedeli,

Foto: archív Spoločnosti slovenských veľikánov | Takto sa postavila pred fotoobjektív nášho spolupracovníka po získaní 3. miesta na okresnom kole Štúrovho a Dubčekovho rétorického Uhrovca v článku spomínaná **Tamarka Móciková**, podaktoré ďalšie pekné fotografie sme objavovali po okresných kolách na viacerých webových portáloch len z priestorových dôvodov nespomenutých základných či stredných škôl **Trenčianskeho samosprávneho kraja**.

že čestnými členmi poroty na tejto súťaži boli aj **prof. PhDr. Ivan Luluha**, **doc. Mgr. art. Juraj Sarvaš**, **sochár doc. Teodor Baník**, **doc. RNDr. Viera Uherčíková**, ale napríklad aj známy spisovateľ **Ladislav Ťažký** a ďalší.

S pani riaditeľkou **Strednej odbornej školy strojníckej v Bánovciach nad Bebravou**, **Ing. Zuzanou Janíkovou** prinesieme osobitný rozhovor na stránkach médií **Spoločnosti slovenských veľikánov** najbližšie. **Rozhovor sa bude dotýkať** nie len mien a priezvisk víťazov 26. ročníka Štúrovho a Dubčekovho rétorického Uhrovca, ale i samotnej kvality súťaže, jej poslania a ďalšieho smerovania. **Priestor dostanú**, samozrejme aj po-

daktoré členky poroty.

Isto sa na kvalite 26. ročníka tejto súťaže okrem pedagógov a súťažiacich samotných podieľali mierou vrchovatou hlavne víťazi vo všetkých 3 súťažných kategóriách. V **I. kategórii** bolo poradie: 1. **Nina Pazníková** 2. **Viktória**

Danišová 3. **Lujza Abolfyová**
II. kategória: 1. **Marek Patinka** 2. **Alexandra Reháková** 3. **Tamara Volárová**. **III. kategória:** 1. **Izabela Mičáková** 2. **Veronika Kopčanová** 3. **Lucia Štiaková**.

Jozef Mazár

Ondrochovská partička, folklór, hudba pesnička...

(dokončenie z 5. strany)

pána Ľubomíra Puka, ktorý takto konkrétne napĺňa Štúrov odkaz, máme partičku, žijúcu týmto odkazom. **Naviac, poznám a komunikujem s pánom doktorom Jozefom Škultéty**m, prezidentom **Spoločnosti slovenských veľikánov**, ktorý je stelesnením ľudského dobra. **Nuž, prečo nerozšíriť túto múdru a potrebnú myšlienku?!**

Našu skupinku tvoria: Štefan Švajda, heligónka, spev, **Karol Tužinský**, heligónka, saxafón, spev, **Lacko Števlík**, ozembuch, spev, **Terka Gašparovičová**, spev, **Želka Ďuranová**, spev a moja maličkosť, ktorá hrá na heligónke a tiež spieva.

A celkom na záver namiesto pesničky do písaných novín pred stretnutím na **Jankovom Vršku** aj básnického slova kus.

Autorom nadčasovým je kňaz, poét, politik, ktorý už nežije, Martin Rázus:

Pre politikov:

Kto stojíš u vesla, hľad' vážne svojho diela

a ubi v sebe hriech, hlavne keď národ je biedny, na plti tejto, vieš, sme rodinôčka celá,

a za jej cestu si nám ty dnes zodpovedný.

Znaj vládnúť nad prúdmi, čo kypiac hučia nadol, znaj – kde sa rozlejú, i kde sa brehy stiesnia,

máš česť – však beda ti, ak si vopred nedohliadol, kde striehne Margita, kde hrozi-

vo čnie Besná!

A sto ráz beda nám – nám bezmenným a malým,

ich mienka nemá slov a slovo nemá vlády,

ak brvná rozsype tvrdz utajených skalín

a biedne utonie i ten náš náklad drahý!!

Kto stojíš u vesla – hľad'!! časy sú tak kruté!

A v sparných dial'avách tak mnohá hrozba drieme,

buď' múdry v hĺbkach, buď' silný na zákrute,

a myslí na seba – až keď šťastne búrkou zla prepláveme!!!

Elena Banášová, vedúca Ondrochovskej partičky

Pohľad na časť poroty, časť organizátorov i časť víťazov 26. ročníka Štúrovho a Dubčekovho rétorického Uhrovca tesne po tohtoročnom krajskom kole.

VII. ROČNÍK DŇA SLOVENSKÝCH VELIKÁNOV A SLOVANOV

Milí priatelia, dámy a páni, srdečne Vás pozývame na naše podujatie a spoločne prejavme úctu k tým, ktorí položili svoje životy za našu slobodu. Bude nám veľkou ctou, ak sa ho zúčastníte.

Utorok
29. augusta 2023
Uhrovec - Jankov Vršok

kontakt: jozefskultety1@gmail.com, 0905 203 900

www.slovenskivelikani.sk

PROGRAM:

- 12:30-13:00 Slávnostné zahájenie a položenie venca k mohyle SNP
- 13:00-14:00 FSS Úlančanka - Úlany nad Žitavou ved. Anton Zrebný
- 14:00-15:00 Šuriančanka - Šurianky ved. Eva Kondelová
- 15:00-16:00 KALINA - Svidník ved. Miroslav Humeník
- 16:00-17:00 Komjackí mládenci - ved. Ľudovít Galbavý
- 17:00-18:00 Rastislavická konopa ved. Mária Ferusová
- 18:00-19:00 Ondrochovská partička ved. Alena Banášová
- 19:00-20:00 FS Chyzerovčanka zo ZM - ved. Viliam Tonkovič

Organizátorom podujatia je SPOLOČNOSŤ SLOVENSKÝCH VELIKÁNOV, ARCHÍV VOJVODINA a SPOLOK SRBOV NA SLOVENSKU.

